

Reykjavík 29. maí 2020

Efni: Frumvarp til laga um ferðagjöf, mál 839.

Hinn 22. maí sl. lagði ferðamála-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra fram á Alþingi frumvarp til laga um ferðagjöf. Frumvarpinu var vísað til atvinnuveganefndar að 1. umræðu lokinni. Með tölvupósti dags. 27. maí sl., óskaði nefndin eftir umsögn SAF – Samtaka ferðaþjónustunnar um frumvarpið. Frumvarpið er hluti af aðgerðapakka ríkisstjórnarinnar sem viðsýrna til að bregðast við því áfalli sem efnahagur landsins hefur orðið fyrir vegna heimsfaraldurs kórónuveiru.

Ferðagjöfin var kynnt í aðgerðapakka 1 sem ein af þeim mótvægisáðgerðum ríkisstjórnarinnar til að bregðast við heimsfaraldrinum kórónuveiru og er miðuð að því að auka ferðalög innanlands og styðja við innlend ferðaþjónustufyrirtæki. Áðgerðin er kynnt sem styrkur til ferðaþjónustunnar og er hvatning til ferðalaga innanlands og því beinn stuðningur við íslenska ferðaþjónustu. Áðgerðin er táknræn áðgerð til að hvetja almenning til að ferðast innanlands.

Markmiðið með áðgerðinni er að örva eftirspurn, hvetja Íslendinga og einstaklinga með íslenska kennitölu til að ferðast um landið í sumar. Væntingar stjórnvalda með áðgerðinni er að fyrirtæki sem skrá þátttöku í kerfinu bjóði viðskiptavinum sínum eitthvað á móti ferðagjöf ríkisins og hækki þannig upphæðina til hvers einstaklings. Markmiðið með áðgerðinni er ekki að viðskiptavinurinn (ferðalangurinn) noti eingöngu ávísunina á ferðalaginu heldur að hann geri meira úr ferðinni og bæti við fjármagni á móti tilboðum þeirra fyrirtækja sem taka þátt. Áðgerðin og frumvarpið er því eins og áður sagði fyrst og fremst ákveðin örvun fyrir ferðalanginn til að ferðast innanlands.

Ferðagjöfin verður því til þess að örva hagkerfið og þá þau fyrirtæki sem starfa í ferðaþjónustu. Ferðalangurinn verslar ekki eingöngu við ferðaþjónustufyrirtæki heldur mun hann versla við fleiri aðila á leið sinni og á sama tíma styrkja hagkerfið. Ef ferðalangurinn ætlar t.d. að nýta ferðagjöfina hjá gististað á austurlandi þá þarf hann að verja fjármunum til að komast þangað og dvelja á því svæði á meðan hann er staðsettur þar. Þess vegna er mikilvægt að ferðagjöfin sé fyrst og fremst ætluð ferðaþjónustufyrirtækjum þar sem verslun og önnur þjónusta mun njóta góðs af dvöl ferðalangsins á svæðinu. Til þess að ferðagjöfin nýtist sem best er mikilvægt að setja ákveðnar takmarkanir á því hvernig gjöfin er notuð og í hvað.

SAF taka undir öll þau sjónarmið sem koma fram í frumvarpinu en vilja benda á mikilvægi þess að koma ferðagjöfinni í notkun sem fyrst. Ónotuð ferðagjöf er í raun ónýttir fjármunir sem skila ekki jákvæðum áhrifum á hagkerfið og samfélagið. Þetta á ekki aðeins við um ferðapjónustu heldur einnig fyrir alla þjónustu og verslun hér á landi. Í því samhengi fagna samtökin því að hægt sé að gefa ferðagjöfina áfram til að hún nýtist sem best og að þær séu notaðar á þessu ári til að örva ferðahug og hagkerfið á þessu ári.

Í frumvarpinu kemur fram í 2. mgr. 1. gr. að ferðagjöfina geti einstaklingur notað til greiðslu hjá fyrirtækjum sem uppfylla ákveðin skilyrði. SAF telja mikilvægt til að undirstrika það að ferðagjöfina eigi vera notuð til greiðslu hjá einkafyrirtækjum en ekki hjá fyrirtækjum og stofnunum sem eru í eigu t.d. ríkis eða sveitarfélaga. SAF vilja því að sett verði ákvæði, sem yrði þá 1. mgr. 1. gr. og aðrar málsgreinar 1. gr. færust því niður, sem yrði svohljóðandi:

Lögin gilda ekki um stofnanir, byggðasamlög og fyrirtæki í eigu ríkis eða sveitarfélaga.

Þess ber að geta að sambærilegt ákvæði á sér fyrirmynd í frumvarpi um stuðning úr ríkissjóði vegna greiðslu hluta launakostnaðar á uppsagnarfresti, mál nr. 811.

SAF leggja til að ferðagjöfin verði meiri örvum og hærri stuðningur til fyrirtækja en nú er lagt upp með. Því hærri sem ferðagjöfin er því líklegra er að ferðalangurinn fari lengra, geri meira og fari jafnvel oftari ferðast. Að endingu myndi ferðalangurinn setja meira fjármagn í hagkerfið því meira sem hann fær í ferðagjöf. Því hærri sem ferðagjöfin er aukast líkur á að ferðalangur sem búsettur er í Reykjavík fari lengra útá land til að eyða sinni ferðagjöf og þá einnig sínum eigin fjármunum. Hærri ferðagjöf þýðir þannig mögulega aukna hagsæld fyrir fyrirtæki á landsbyggðinni. SAF mælist því til þess að ferðagjöfin verði að lágmarki kr. 15.000- per einstakling sem er u.þ.b. jafngildi einnar næturvalar á hóteli með morgunmat.

Í fjáráaukalög 2020 sem samþykkt var á Alþingi 30. mars 2020, mál 695 var staðfest ráðstöfun allt að 1,5 ma.kr. til stuðnings við íslenska ferðapjónustu sem m.a. gæti falið í sér hvatningu til ferðalga innan lands með útgáfu gjafabrefs til allra íbúa 18 ára og eldri. Ef fallist er á breytingar SAF um að hækka fjárhæðina í 15.000 per mann þá þarf að leggja 3 ma.kr. og þar með breyta frumvarpi um fjáráaukalög 2020, mál nr. 841 sem lagt var fyrir Alþingi 26. maí 2020.

SAF vilja að endingu fagna frumvarpinu og er það ein af þeim aðgerðum íslenskra stjórnvalda til að örva íslenska ferðapjónustu og íslenskt samfélag á tímum heimsfaraldursins kórónuveiru.

Virðingarfyllst,
f.h. SAF – Samtaka ferðapjónustunnar

Jóhannes Þór Skúlason